ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 61.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ***ПЯТНИЦА,*** *6-го Августа.* — **1848** — *Wilno.* ***PIĄTEK,*** *6-go Sierpnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 1-го Августа.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 13-го Іюля, Его Императорское Величество изволилъ объявить Высочайшее благоволеніе Правительствующаго Сената Варшавскихъ Департаментовъ 1-му и 2-му Отдѣленіямъ Девятаго Департамента, за скорое теченіе дѣлъ.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 30-й день минувшаго Іюня, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: для облегченія оборотовъ Государственнаго Казначейства и доставленія оному средствъ къ безотлагательному выполненію чрезвычайныхъ расходовъ, необходимыхъ для охраненія безопасности Имперіи, при настоящихъ смутныхъ обстоятельствахъ въ разныхъ Государствахъ Европы, признали Мы нужнымъ, согласно съ представленіемъ Министра Финансовъ, въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣннымъ, допустить выпускъ пяти новыхъ разрядовъ (серій) XV, XVI, XVII, XVIII и XIX билетовъ Государственнаго Казначейства, въ три милліона рублей серебромъ каждый, на основаніи прилагаемаго при семъ положенія о сихъ билетахъ, разрѣшивъ Министра Финансовъ къ выпуску двухъ первыхъ разрядовъ, на шесть милліоновъ, приступить нынѣ же, съ назначеніемъ срока теченія процентовъ по онымъ съ 1-го Іюля сего 1848 года; на выпускъ же остальныхъ трехъ разрядовъ, по мѣрѣ настоятельной въ томъ надобности, испрашивать особые Наши Указы. Въ слѣдствіе сего, препровождая упомянутое Положеніе въ Правительствующій Сенатъ, повелѣваемъ къ приведенію оваго въ исполненіе сдѣлать надлежащее распоряженіе.

Въ *Journal de St.-Petérsbourg*, напечатано слѣдующее:

,,События, происшедшія недавно въ Дунайскихъ Княжествахъ, побудили Его Величество Государя Императора ввести туда на время отрядъ войскъ, для возстановленія порядка, при содѣйствіи отряда, отправляемаго туда же Оттоманскою Портою. Причины такого рѣшенія и относящіяся къ тому политическія соображенія изложены Императорскимъ Кабинетомъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 1-go Sierpnia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 13-go Lipca, Jego Cesarska Mość raczył oświadczyć Najwyższe zadowolenie, 1-mu i 2-mu Wydziałowi Dziewiątego Departamentu Warszawskich Rządzącego Senatu Departamentów, za prędkie odbywanie spraw.

—

W Najwyższym Ukazie, do Rządzącego Senatu w d. 30 Czerwca r. b., z własnoręcznym Jego Cesarskiej Mości podpisem wydanym, wyrażono: Dla ułatwienia obrotów Kassy Państwa i nastręczenia jéj środków do niezwłocznego załatwienia nadzwyczajnych wydatków, nieodzownych dla utrzymania bezpieczeństwa Cesarstwa przy teraźniejszych burzliwych okolicznościach w różnych Państwach Europy, Uznaliśmy za potrzebę, zgodnie z przedstawieniem Ministra Skarbu, rozpatrzoném w Radzie Państwa, dozwolić wypuszczenia pięciu nowych seryj: XV, XVI, XVII, XVIII i XIX biletów Kassy Państwa, na trzy miliony rubli srebrém każdą, na zasadzie załączonéj tu Ustawy o tychże biletach; upoważniwszy Ministra Skarbu, aby do wypuszczenia piérwszych dwóch seryj, na sześć milionów, przystąpił zaraz, z wyznaczeniem terminu liczenia od nich procentu od dnia 1 Lipca 1848 r.; względem wypuszczenia zaś pozostałych trzech seryj, w miarę naglącéj potrzeby, aby wyjednywał szczególne Nasze Ukazy. W skutku czego, przesyłając rzeczoną Ustawę Rządzącemu Senatowi, Rozkazujemy, ku wprowadzeniu jéj w wykonanie wydać stosowne rozporządzenie.

W *Journal de St. Petersbourg* umieszczony jest artykuł następujący:

,,Wypadki zaszłe w ostatnich czasach w Xięztwach Naddunajskich, spowodowały Jego Cesarską Mość do posłania tam czasowo korpusu wojsk, przeznaczonych do przywrócenia tamże porządku wspólnie, i łącznie z korpusem, który posyła ze swéj strony Porta Ottomańska. Pobudki tego kroku i względy polityczne które się z nim łączą, były udzielone przez Gabinet Cesarski jego Repre-

представителямъ его въ чужихъ краяхъ, въ депешѣ отъ 19-го Іюля, которую предписано имъ довести до свѣдѣнія Правительствъ и публики въ Европѣ. Сообщаемъ здѣсь вполнѣ эту депешу.

,,Положеніе Дунайскихъ Княжествъ, спокойствію которыхъ угрожало въ течетіе нѣсколькихъ мѣсяцевъ буйное меньшинство, вдругъ приняло такой сомнительный оборотъ, что Его Величество не могъ не обратить на то Своего вниманія. Вамъ извѣстны происшествія, случившіяся въ Валахіи, покушеніе на жизнь Господаря, отреченіе и бѣгство его, учрежденіе временнаго правительства и правила, провозглашенныя этою новою властью, возникшею изъ мятежа, вопреки верховной власти, принадлежащей Портѣ Оттоманской, и въ явное сопротивленіе покровительству Россіи. Революціонеры, успѣвъ исполнить съ этой стороны свои планы, вздумали распространить ихъ и на Молдавію. Тамъ появилось множество Волошскихъ и чужестранныхъ эмиссаровъ. Молдавскіе бояре, бѣжавшіе въ Буковину, собирали силы, чтобы итти на Яссы, и мятежники съ помощію единомышленниковъ своихъ въ Трансилваніи и даже въ Бессарабіи, готовили возстаніе, послѣдствіемъ котораго было бы, какъ и въ Валахіи, умерщвленіе или изгнаніе Господаря, ниспроверженіе существующаго порядка и составленіе изъ обоихъ Княжествъ одного владѣнія, не состоящаго ни въ какой связи съ Россіею или съ Оттоманскою Портою. Въ такихъ обстоятельствахъ намъ нельзя было колебаться. Порта, съ своей стороны, увидѣла, что дѣло идетъ о ея существованіи. Въ слѣдствіе сего обѣ Державы, которымъ, на основаніи существующихъ трактатовъ, однѣмъ принадлежитъ право управленія бытомъ этихъ двухъ областей, условились о возстановленіи въ нихъ порядка, ими установленнаго, и для достиженія этой цѣли, войска ихъ вступили туда, чтобъ дѣйствовать совокупно.

,,Государь Императоръ рѣшился на принятіе столь важной мѣры по зрѣломъ обсужденіи ея и не безъ искренняго сожалѣнія. Въ нынѣшнемъ состояніи Европы, при теперешнемъ расположеніи умовъ, Его Величеству гораздо пріятнѣе было бы не выходить изъ своего настоящаго положенія. Переходъ Русскихъ войскъ черезъ границу Имперіи не преминетъ произвести сильный отголосокъ. Отнюдь не скрываемъ отъ себя, что этотъ случай подастъ поводъ ко всевозможнымъ неблагопріятнымъ толкамъ. Мы постоянно уклонялись отъ всякихъ вмѣшательствъ, отъ всякаго участія въ чужихъ дѣлахъ, отъ всякаго помышленія о какомъ-либо нападеніи. Агенты наши въ чужихъ краяхъ еще недавно имѣли порученіе возобновить въ Германіи эти увѣренія. И такъ, въ нынѣшнихъ обстоятельствахъ, не преминутъ безъ сомнѣнія, сослаться на эти объявленія, и вывести изъ нихъ, если возможно, противорѣчіе наше самимъ себѣ. Но такого противорѣчія не существуетъ въ глазахъ людей добросовѣстныхъ. Мы дѣйствительно объявили, что не хотимъ вмѣшиваться въ различныя измѣненія, которыя сосѣдственныя съ нами государства желали бы произвести во внутреннемъ своемъ устройствѣ. Но очевидно, что подобное обязательство можетъ быть примѣнено только къ государствамъ Европейскимъ, имѣющимъ съ нами сношенія въ качествѣ равныхъ, независимыхъ владѣній, въ которыхъ общественное устройство не имѣетъ ни какой связи съ политическими трактатами, опредѣляющими ихъ границы. Въ отношеніи къ этимъ владѣніямъ, признаемся, мы не имѣемъ ни права, ни притязанія на какое бы то ни было покровительство или вліяніе. Другое дѣло, Княжества, которыя не суть владѣнія признанныя, а просто провинціи, составляющія принадлежность Имперіи, данники своего государя, управляемыя временно князьями, которыхъ выборъ имѣетъ надобность въ утвержденіи, и которыя, въ отношеніи къ Россіи, существуютъ политически только въ силу трактатовъ, заключенныхъ между Портою Оттоманскою и нами, и не имѣющихъ ни малѣйшей связи съ общими договорами, на которыхъ основано общественное право Европы. Единственно этимъ трактатамъ, особенно же Бухарестскому, Акерманскому и Адріанопольскому, Молдавія и Валахія обязаны привилегіями, которыя присовокуплены или измѣнены противъ прежнихъ, основанныхъ на старинныхъ условіяхъ ихъ съ Портою: образомъ избранія ихъ господарей, освобожденіемъ отъ тягостныхъ налоговъ, замѣненныхъ ежегодною, умѣреннѣйшею данью, отправленіемъ богослуженія, свободою промышлерности, судоходства и торговли, даже распространеніемъ ихъ предѣловъ,

zentantom zagranicą, w depeszy z d. 19 Lipca, którą zalecono im podać do wiadomości Rządów i Publiczności Europejskiéj. Udzielamy tu takową depeszę dosłównie.

,,Położenie Xięstw Naddunajskich, których spokojność od kilku już miesięcy była zagrożena przez burzliwą mniejszość mieszkańców, nabyło jednym razem tak wielkiego znaczenia, że Jego Cesarska Mość nie mógł już dłużéj być na nie obojętnym. Znane są Wam wypadki świeżo zaszłe na Wołoszczyznie, zamach na życie Hospodara, jego abdykacya i ucieczka, ustanowienie Rządu tymczasowego, i zasady, jakie obwieściła ta nowa władza, zaimprowizowana przez powstanie, wbrew zwierzchnictwu które się należy Porcie Ottomańskiéj, i w jawnéj sprzeczności z protektoratem Rossyi. Zaledwo plan rewolucyonistów powiódł się im z téj strony, natychmiast umyślili rozciągnąć go i do Mołdawii. Mnóstwo emissaryuszów Wołoskich i cudzoziemskich było się już tam rozeszło. Bojarowie Mołdawscy, schronieni do Bukowiny, zbierali siły ażeby ciągnąć na Jassy, i razem ze swemi wspólnikami w Transylwanii i nawet Bessarabii, spiskowi gotowali powstanie, którego skutkiem być miało, równie jak na Wołoszczyznie, zabicie lub wygnanie Hospodara, obalenie istnącego porządku, i połączenie obu Xięztw w jeden kraj, bez żadnego spojenia z Rossyą i Portą Ottomańską. W obec takich okoliczności nie można już nam było się wahać. Porta ze swéj strony zrozumiała, że chodzi o jéj byt własny. W skutek tego dwa Mocarstwa, którym jednym, z mocy istnących traktatów, należy się prawo urządzania bytu obu prowincyj, porozumiały się wzajemnie w celu przywrócenia porządku, który tam były ustaliły, i w tymże celu połączone ich wojska weszły tam dla wspólnego działania.

,,Nie bez żywego ubolewania i nie bez dojrzałego namysłu Cesarz Jego Mość skłonił się do tak ważnego kroku. W dzisiejszym stanie Europy, i przy terazniejszém usposobieniu umysłów, N. Pan wołałby raczéj nie wychodzić ze Swego obecnego stanowiska. Przejście wojsk Rossyjskich przez granicę Cesarstwa, wywoła bez wątpienia wielki odgłos. Fakt ten, — nie tajemy tego bynajmniéj — da powód do wszelkich nieprzyjaźnych tłumaczeń. Stale oświadczaliśmy się przeciw wszelkim zamiarom mięszania się w obce sprawy, przeciw wszelkiéj idei jakiejkolwiek zaczepki. Ajenci nasi świeżo jeszcze wezwani byli do ponowienia tych zapewnień w Niemczech. I ztąd, w obecnéj okoliczności, będą zapewne przytaczane te nasze oświadczenia, ażeby nas wystawić w sprzeczności z sobą samemi. W oczach ludzi dobréj wiary sprzeczności téj niemasz wcale. Zaprawdę powiedzieliśmy, iż nie chcemy się mięszać do rozmaitych przeobrażeń, jakie sąsiednie z nami kraje zapragnęłyby wprowadzić w wewnętrznem urządzeniu swojém. Ale rzeczą jest widoczną, że podobne zobowiązanie mogło odnosić się jedynie do krajów Europy, które traktują z nami jako Mocarstwo z Mocarstwem; do Państw niezależnych, których organizacya społeczna niema żadnego związku z traktatami politycznemi, przez które granice ich rozciągłości są określone. Nad takiemi krajami nie przyznajemy sobie, ani rościmy nawet prawa rozciągania jakiejkolwiek opieki lub wpływu. Inaczéj rzecz się ma z Xięztwami, które nie są bynajmniéj uznanemi Państwami, ale prosto tylko prowincyami, stanowiącemi części składowe Cesarstwa, hołdownicami swego Monarchy, rządzonemi czasowie przez Xiążąt, których wybór potrzebuje być zatwierdzanym, i które, we względzie Rossyi, mają byt polityczny tylko z mocy traktatów, zawartych między Portą Ottomańską i nami; traktatów, które same w sobie nic wspólnego nie mają z ogółem tranzakcyj, na których zasadzie ugruntowane jest Europejskie Prawo Narodów. Tym też jedynie traktatom, a szczególniéj Bucharestskiemu, Akermańskiemu i Andrinopolskiemu, Mołdawia i Wołoszczyzna są winne przywileje, dodane lub podstawione na miejsce tych, jakie pierwiastkowie posiadały na mocy dawnych swych układów z Portą, jako to: sposób obioru Hospodarów; uwolnienie od uciążliwych powinności, które zostały zastąpione dorocznym, bardziéj umiarkowanym haraczem; wolne wyznawanie religii, swobodę przemysłu, żeglugi, handlu, rozszerzenie nawet granic, przez dołączenie do Wołoszczyzny przyległych wysp na Dunaju, oraz miast i ziem Tureckich, położonych na lewym brzegu téj rzeki. Temiż samemi traktatami nakoniec zawarowany został obu prowincyom obecny sposób administracyi, określony Statutem organicznym, wprowadzonym za zgodą Porty, dla zapewnienia z jednéj strony Mołdawo-Wołochom przywilejów im nadanych, a z drugiéj,

присоединеніемъ къ Валахія островов, прилежащихъ къ Дунаю, и городовъ и земель Турецкихъ, на лѣвомъ берегу сей рѣки. Тѣми же самыми трактатами, наконецъ, обезпеченъ былъ Княжествамъ нынѣшній образъ правленія установленъ органическимъ статутомъ, составленнымъ съ согласія Порты, для обезпеченія, съ одной стороны, Молдо-Волоховъ, въ дарованцыхъ имъ правахъ, а съ другой для удержанія ихъ въ ототношеніяхъ подданства, присоединяющихъ ихъ къ Оттоманской Имперіи.

„Изъ такого положенія, и совершенно особеннаго во всѣхъ своихъ частяхъ на условіяхъ, заключенныхъ между Портою Оттоманскою и нами, явствуетъ что Молдавія и Валахія должны исполнять, какъ въ отношеніи Державы владычествующей, такъ и Державы покровительствующей, положительныя обязанности, отъ которыхъ онѣ не могутъ уклониться безъ предварительнаго согласія той и другой. Можетъ быть, что въ управленіи ихъ слѣдуетъ сдѣлать улучшенія, что должно даже измѣнить его въ разныхъ частяхъ, но это не можетъ быть произведено. мятежемъ. А члены торжествующей партіи именно употребили мятежъ, не для измѣненія этого управленія, но для совершеннаго ниспроверженія. Забывъ, что большею частію выгодъ, дарованнымъ ихъ отечеству, они обязаны единственно благосклонному покровительству Россіи, они отвергаютъ это покровительство, и обращаются къ покровительству другихъ Державъ. Такъ же непростительно нарушили они свои обязанности къ Портѣ; ибо хотя до времени подаютъ видъ, будто еще не хотятъ совершенно расторгнуть связей подданства съ нею, но тѣмъ не менѣе на самомъ дѣлѣ, они разрываютъ ихъ, самовольно ниспровергая всѣ правила и условія, составляющія основаніе этихъ связей. Достаточно упомянуть, что они, въ подкрѣпленіе своихъ требованій, ссылаются на правило самодержавія народа, для свидѣтельства, что они вполнѣ опровергаютъ верховную власть Султана. Впрочемъ будущіе ихъ проекты извѣстны: они явствуютъ изъ ихъ программъ и прокламацій. Они хотятъ возстановить на небываломъ историческомъ основаніи древнюю свою національность, т. е. перестать быть провинціями, и составить, подъ именемъ Дако-Романскаго Королевства, новое отдѣльное и независимое владѣніе, къ образованію котораго приглашаютъ своихъ братій въ Молдавіи, Буковинѣ, Трансилваніи и Бессарабіи. Исполненіе такого плана, если бъ ему позволили осуществиться, повлекло бы за собою важныя послѣдствія. Если, именемъ мнимой національности, которой начало теряется во мракѣ вѣковъ, Молдо-Волохи отдѣлятся отъ Турціи, на основаніи того же начала, подъ вліяніемъ того же влеченія, Булгарія, Румелія и всѣ разноязычныя поколенія, изъ которыхъ состоитъ Имперія Оттоманская, вздумаютъ равномѣрно освободиться отъ ея владычества, и составить отдѣльныя владѣнія. Отъ этого произойдетъ или раздробленіе, или по крайней мѣрѣ, на всемъ Востокѣ, рядъ неразрѣшимыхъ смятеній. Если бы дѣло шло о виновникахъ мятежа, и если бы, вопреки нашему мнѣнію, они дѣйствительно выражали общее мнѣніе Молдо-Волошскаго Народа, не смотря на всю предосудительность поведенія ихъ въ отношеніи къ Россіи, которой отечество ихъ обязано благами нынѣшняго его состоянія, мы могли бы смотрѣтъ равнодушно на забвеніе сихъ благодѣяній, и предоставить ихъ на жертву безразсуднаго и преступнаго ихъ предпріятія. Но это малое число безумцевъ, заимствовавшихъ ложныя понятія свои у демократической и соціалистской пропаганды, чуждыхъ своему отечеству, не составляетъ, въ нашихъ глазалъ, истиннаго народа Валахіи. Да и если бы было иначе, то чѣмъ болѣе мы сдѣлали для Княжествъ, чѣмъ болѣе исходатайствовали въ ихъ пользу отъ Порты Оттоманской, тѣмъ менѣе честь наша позволяетъ допустить, чтобъ они употребили во зло эти выгоды противъ Имперіи, которой неприкосновенность есть, въ нашихъ глазахъ, при нынѣшнемъ переворотѣ Европы, болѣе нежели когда нибудь, существенное условіе къ сохраненію общаго мира. И собственная наша безопасность требуетъ того. Ей угрожаютъ въ Бессарабіи замышляемыя тамъ интриги, существованіемъ безпрерывной зажигательной точки мятежа у самыхъ границъ нашихъ. Намъ, не менѣе какъ и Турціи, нельзя допустить, на мѣстѣ двухъ Княжествъ, возникновенія новаго владѣнія, которое, волнуясь безначаліемъ и не имѣя силъ для поддержанія себя собственными своими средствами, неминуемо подпало бы, ранѣе или позже, подъ вліяніе или владычество дру-

dła utrzymania ich w stosunkach hołdownictwa, które stanowią ich łączność z Portą Ottomańską.

Z tego położenia całkiem wyjątkowego, całkiem gruntującego się na umowach między Portą Ottomańską i nami, wynika, że Mołdawia i Wołoszczyzna mają do wypełnienia tak względem Państwa Zwierzchniczego jako i względem Państwa Opiekuńczego, stałe obowiązki, od których usuwać się nie mogą, bez poprzedniego zezwolenia obu tych Państw. Być może, że ich zarząd potrzebowałby ulepszenia lub zmodyfikowania pod wielu względami, ale to się stać nie może bez zgodzenia się obu Dworów, ani drogą buntu. Tymczasem bunt jest właśnie środkiem, który przywódzcy partyi, w téj chwili zwycięzkiéj, wybrali nie już dła zmodyfikowania formy Rządu, ale dła całkowitego jéj obalenia. Zapominając, że korzyści zapewnione ich ojczyznie są w większéj części skutkiem życzliwéj opieki Rossyi, odrzucają tę opiekę i udają się po nią do innych Mocarstw. Ich powinności względem Porty niemniéj są ciężko naruszone. Gdyż, lubo nateraz udają, że nie całkiem jeszcze zrywają z nią stosunki hołdownictwa, wszakże już je zerwali *de facto*, kiedy samowolnie obalili wszystkie prawidła i warunki, które właśnie stanowią zasadę tych stosunków. Dość jest jednego pierwiastku samowładztwa ludu, przytaczanego przez nich na poparcie swych roszczeń, dła jawnego zaprzeczenia praw zwierzchnicznych Sułtana. Zresztą widzialne są ich zamiary na przyszłość. Wynikają one z ich programmatu, i brzmią wyraźnie w ich proklamacyach. Chodzi o odbudowanie, na urojonéj zasadzie historycznéj, ich starożytnéj narodowości, to jest oto, iżby przestać być prowincyami, i ustanowić pod imieniem Królestwa Dacko-Rzymskiego nowe Państwo udzielne i niepodległe, do składu którego zapraszają swoich braci z Mołdawii, Bukowiny, Transylwanii i Bessarabii. Uskutecznienie takowego planu, jeśliby na to pozwolono, pociągnęłoby ważne za sobą następstwa. Jeżeliby w imię mniemanéj narodowości, któréj początki gubią się we mgle wieków, Mołdawo-Wołochy zdołali oderwać się od Porty, wnet, na mocy tejże zasady i pod temże samém hasłem, Bułgarya, Rumelia, słowem wszystkie plemiona oddzielnéj mowy, z których składa się Cesarstwo Ottomańskie, zapragnęłyby podobnież się wyłamać pod jego władzy dła utworzenia Państw osobnych. Skutkiem tego byłoby albo rozczłonkowanie, albo przynajmniéj, na całym Wschodzie, szereg zawikłań niepodobnych do rozplątania. Jeżeliby tu chodziło jedynie o sprawców powstania, i jeżeliby, czego niedopuszczamy, byli oni w rzeczy saméj przedstawicielami opinii ludu Mołdawo-Wołoskiego, pomimo całéj naganności ich postępowania względem Rossyi, któréj ich kraj jest winien wszystkie dobrodziejstwa dzisiejszego swego położenia, moglibyśmy przecięż pozostać obojętnemi na zabaczenie tych dobrodziejstw, i wydać ich na pastwę skutków ich szalonego i występnego zamachu. Ale ta garstka szaleńców, których wyobrażenia rządowe są żywcem wzięte z propagandy demokratycznéj i socyalistowskiéj, obce własnemu ich krajowi, nie może w oczach naszych przedstawiać prawdziwego ludu Wołoskiego. A chociażby nawet było inaczéj, im więcéj uczyniliśmy dła dobra Xięstw, im więcéj otrzymaliśmy dła nich od Porty Ottomańskiéj, tém więcéj honor nas obowiązuje do przeszkodzenia, iżby też Xięstwa nie nadużyły takowych korzyści przeciw Państwu, którego całość, zdaniem naszém, w obecnym stanie zaburzenia Europy, jest bardziéj niż kiedy warunkiem utrzymania powszechnego pokoju. Nadto, nasze własne bezpieczeństwo jest w tém interessowane. Zagrożone jest ono w Bessarabii przez intrygi tam knowane, przez istnienie nieustannego ogniska buntu, przy samych granicach naszych. Jak Turcya, tak również i my nie możemy zcierpieć, iżby na miejscu dwóch Xięstw powstało nowe Państwo, które, trapione anarchią i nadto słabe ażeby się ostać własnemi siłami, prędzéj lub poźniéj wpadłoby niechybnie pod wpływ lub panowanie innych Mocarstw, z narażeniem na niebezpieczeństwo wszystkich naszych międzynarodowych stosunków. W niniejszym więc przypadku zachodzi dła nas zarazem kwestya prawa, kwestya honoru, kwestya interessu politycznego, słowem kwestya o to wszystko, w czém Rossya nie zezwoli na żadne ustępstwo.

гихъ державъ, и тѣмъ подвергло бы опасности всѣ сношенія наши съ иными націями. И такъ въ этомъ случаѣ для насъ дѣло идетъ о нашихъ правахъ, о нашей чести, о политическихъ нашихъ выгодахъ, словомъ о предметахъ, въ которыхъ Россія уступить не согласится.

„Таковы, М. Г., причины нашего участія въ этомъ дѣлѣ: онѣ просты и законны. Но такъ какъ, по несчастію, вошло въ привычку криво толковать о политикѣ Россіи, искать въ ней чего нѣтъ, и какъ сверхъ того враждебная общественному порядку партія стремится только къ произведенію общаго пожара для встревоженія и возмущенія умовъ, мы не сомнѣваемся, что это выступленіе войскъ нашихъ за границу подастъ поводъ, какъ и всегда бывало, къ самымъ ложнымъ предположеніямъ. Скажутъ, и уже говорили, что это движеніе есть первый шагъ нашей пріобрѣтательной политики, что мы ждали только предлога, чтобъ выдвинуть наши силы, что мы вступаемъ въ Княжества съ твердою рѣшимостію не выходить изъ нихъ, и что въ слѣдствіе давнишнихъ замысловъ Россіи о распространеніи своихъ предѣловъ на счетъ Турецкой Имперіи, мы пользуемся, для исполненія ихъ, безсиліемъ и замѣшательствомъ, въ которыхъ нынѣ находится западная Европа. Всѣмъ этимъ предположеніямъ можемъ мы противопоставить одно простое дѣло; мы вступаемъ въ Молдавію въ согласіи съ Портою Оттоманскою, и войска наши будутъ дѣйствовать тамъ, въ случаѣ надобности, за одно съ ея войсками. Впрочемъ прошедшее свидѣтельствуетъ о настоящемъ. Неоднократно, въ прежнія времена, мы занимали Княжества вполнѣ или отчасти, и въ точности исполняя данное нами въ началѣ слово, всегда оставляли ихъ, по исполненіи условій, которыя положены были для нашего выхода. Такъ будетъ и въ нынѣшнемъ случаѣ, и въ ту самую минуту, когда возстановится въ Валахіи законный порядокъ или когда Порта найдетъ, что дальнѣйшее спокойствіе обѣихъ провинцій достаточно обезпечено, наши войска выйдутъ оттуда, и непосредственно займутъ строго оборонительную позицію, въ которой стояли на границѣ.

„Изъ предшествующаго выведете вы заключеніе, что отношенія, въ которыхъ находятся къ намъ Дунайскія Княжества, вовсе не тѣ, которыя существуютъ между Россіею и другими Державами Европы, и что нынѣшнее наше участіе въ этихъ дѣлахъ, и по праву и на дѣлѣ, не имѣетъ ничего общаго съ вліяніемъ, какое будто бы мы хотимъ имѣть на дѣла Европы. Наши права на Востокѣ основываются на трактатахъ, которые на Западѣ не существуютъ. Потрудитесь объяснить эту существенную разность. Она очевидна всякому, кто хочетъ видѣть ее, и ни мало не измѣняетъ силы всѣхъ прежнихъ нашихъ объявленій. Въ отношеніи къ государствамъ независимымъ, наше правило строгаго нейтралитета остается неизмѣнно тѣмъ же, и каковы бы ни были перемѣны, какія каждое изъ нихъ хочетъ произвесть въ своихъ общественныхъ или политическихъ законахъ, доколѣ онѣ не нарушаютъ нашей безопасности или нашихъ правъ, мы будемъ, по-прежнему, съ оружіемъ въ рукахъ, смотрѣть на внутренніе ихъ перевороты."

Вильна.

(Сообщено).

1-го числа сего мѣсяца, послѣ двухъ-мѣсячной болѣзни, скончался въ Вильнѣ Предсѣдатель Литовской Духовной Консисторіи, Протопресвитеръ Виленскаго Николаевскаго Каѳедральнаго Собора и Кавалеръ Антоній Андреевичь *Трупальскій*, на 79 году отъ рожденія. Время, для многихъ составляющее цѣлый кругъ жизни, Господь удостоилъ покойнаго достоуважаемаго Протопресвитера провести на служеніи Святой Церкви. Служеніе сіе онъ началъ въ 1796 году и слишкомъ 52 года трудился на святомъ поприщѣ, проходя возлагаемыя на него Начальствомъ высшія Епархіальныя должности съ ревностію неослабною до послѣднихъ дней жизни. Во все время своего долговременнаго служенія Онъ пользовался постоянною и особенною довѣренностію Начальства, которую сохранилъ къ себѣ до конца жизни. Мы не исчисляемъ всѣхъ трудовъ и заслугъ почившаго Протопресвитера; слава и награда истиннымъ слугамъ Церкви и отечества на небесахъ, но не можемъ пройти молчаніемъ той искренней приверженности и усердія къ Святой Православной Церкви, которыя онъ показалъ во время возсоединенія въ

„Takie są, JW Panie, pobudki wdania się naszego. Są one proste, są prawne. Ale gdy nieszczęściem weszło we zwyczaj krzywo sądzić o polityce Rossyi, szukać w niéj czego niema, i gdy skądinąd partya anti-socyalna, pragnąca jedynie powszechnego pożaru, ma interess w niepokojeniu i oburzaniu opinii publicznéj, nie wątpimy, że to poruszenie wojsk naszych poza nasze granice, da powód, jak zwykle, do najfałszywszych domysłów. Powiedzą, i już nawet powiedziano, że to poruszenie jest tylko piérwszym krokiem naszéj polityki zaborczéj; że czekaliśmy jedynie pozoru, aby posunąć siły nasze naprzód; że wchodzimy do Xięztw z mocném postanowieniem nie wyjścia, i że stosownie do tradycyjnych planów Rossyi, względem rozszerzenia swych granic kosztem Cesarstwa Tureckiego, skorzystamy, dla ziszczenia tych planów, z niemocy i zawikłań, w jakich przewroty społeczeńskie utrzymują w téj chwili zachodnią Europę. Naprzeciw wszystkim podobnym domysłom, dość nam będzie postawić jeden prosty fakt, to jest: że wkraczamy do Mołdawii za wspólną umową z Portą Ottomańską, i że nasze wojska, w razie potrzeby, nie inaczéj tam będą działały, jak łącznie z jejże wojskami. Zresztą przeszłość ręczy za teraźniejszość. Nieraz już, w dawniejszych czasach, zajmowaliśmy Xięstwa w części lub całości, a wierni danemu naprzód słowu, zawsześmy je opuścili, za dopełnieniem umówionych do tego warunków. Tak samo będzie i w razie niniejszym; w chwili odkąd w Wołoszech prawny porządek zostanie przywrócony, lub odkąd Porta osądzi, że ma dostateczną rękojmię pokoju na przyszłość w obu prowincyach, wojska nasze będą z nich wycofane, dla powrócenia na stanowisko czysto-obronne, jakie zajmowały na granicy.

„Wniosek, jaki Pan masz do wyciągnienia z powyższych uwag, jest ten, że gdy stosunki w jakich Xięstwa Naddunajskie względem nas zostają, nie mają żadnego podobieństwa z temi, jakie istnieją między Rossyą i innemi Mocarstwami Europejskiemi; przeto nasze obecne wdanie się, ani co do zasady, ani w samym fakcie, nie ma nic wspólnego z zamiarami wdawania się gdziekolwiek indziéj w Europie, jakie nam przypisują. Nasze prawa na Wschodzie gruntują się na traktatach, które na Zachodzie nie istnieją. Masz JW Pan starać się właśnie o jasne wystawienie téj istotnéj różnicy. Jest ona oczewista dla każdego, kto ją chce widzieć i przeto w niczém nie nadweręża uprzednich naszych oświadczeń. Względem Państw niezależnych nasza zasada ścisłéj nieutralności pozostaje stale ta sama, i jakiebykolwiek zmiany każde z nich chciało wprowadzić w swoich prawach społeczeńskich lub politycznych, dopokąd żadne z nich nie naruszy naszego bezpieczeństwa albo praw naszych, nie przestaniemy być jak dotąd tylko widzami, z bronią w ręku, obrazu ich wewnętrznych przewrotów."

Wilno.

(Nadesłano).

Dnia 1-go ter. miesiąca, po dwu-miesięcznéj chorobie, umarł w mieście Wilnie, Prezydent Litewskiego Konsystorza Duchownego, Protoprezbyter Wileńskiego Kościoła Katedralnego św. Nikołaja i Kawaler, Antoni *Tupalski*, mając wieku lat 79. Czas, który dla wielu byłby dostatecznym okresem całego życia, Bóg dozwolił powszechnie szanowanemu ś. p. Tupalskiemu przepędzić na służbie w Kościele świętym. Służbę tę rozpoczął on w 1796 roku, przez ciąg zatém 52 lat pracował w świętym zawodzie, piastując powierzone mu przez Zwierzchność wyższe dyecezalne obowiązki z gorliwością, równą do ostatnich dni życia. Przez cały czas długoletniéj swojéj służby, posiadał ciągle i szczególne zaufanie Zwierzchności, które do końca życia zachować ku sobie potrafił. Nie wyszczególniamy wszystkich prac i zasług dostojnego zmarłego; sława i nagroda prawdziwych sług Kościoła i Ojczyzny oczekują w Niebiosach; ale nie możemy nie wspomnieć tu szczeréj przychylności i gorliwości ku Świętemu Kościołowi Prawosławnemu, których dał dowody w czasie powrócenia byłéj Unii na łono Świętego Kościoła Prawosławnego. Jeżeli w tém świętém i wielkiém dziele,

недавнія времена бывшей Уніи съ Святою Православною Церковію. Если въ семъ святомъ и великомъ дѣлѣ, совершившемся силою Всесвятаго Духа, можно что-нибудь приписывать силамъ человѣческимъ: то имя покойнаго, какъ нелицемѣрнаго поборника и ревнителя, не будетъ предано забвенію. Добрый служитель Православныя Церкви, приближаясь къ концу земнаго своего теченія и чувствуя ослабленіе силъ благодушно приготовлялся къ срѣтенію Ангела смерти.— При совершенно ясномъ умѣ и твердой памяти, кои сохранилъ до послѣднихъ минутъ, онъ напутствованъ былъ въ жизнь вѣчную Таинствами Святой Вѣры.— Трогательно и въ высокой степени назидательно было видѣть, какъ маститый Старецъ, окруженный Соборомъ Священно-служителей, и *меньшими братьями*, коихъ нарочно просилъ пригласить ко времени совершенія надъ нимъ Елеопомазанія съ теплою вѣрою въ слезахъ возсылалъ молитвы къ Владыкѣ жизни и смерти. Милосердый Господь да упокоитъ добраго дѣлателя въ селеніяхъ Праведныхъ!

Заслуги покойнаго многократно награждаемы были Монаршими милостями. Кромѣ орденовъ Св. Владиміра 3-й степени и Св. Анны 2-й степени Императорскою Короною украшеннаго, покойный Протопресвитеръ, какъ Духовный Сановникъ, три раза награждаемъ былъ золотыми наперсными Крестами, изъ коихъ два украшены драгоцѣнными камнями, и кромѣ того имѣлъ митру.

---

2. Управленіе Бѣлорусскаго Учебнаго Округа считаетъ нужнымъ довести до всеобщаго свѣдѣнія, что, за несовершеннымъ еще прекращеніемъ оказавшейся въ городѣ Вильнѣ эпидемической болѣзни холеры, срокъ нынѣшней лѣтней вакаціи продолженъ, и за тѣмъ пріемъ учащихся во всѣ вообще существующія въ Вильнѣ казенныя учебныя заведенія назначенъ 1-го числа будущаго Сентября мѣсяца.

Продолженіе извѣстій о ходѣ холеры въ Виленской Губерніи.

Въ Г. Вильнѣ по 24-е Іюля оставалось больныхъ 203, а съ 24-го Іюля по 1-е Августа былъ слѣдующій ходъ эпидеміи:

Іюля 24-го	заболѣло	61	умерло	18.
— 25	—	110	—	21.
— 26	—	114	—	14.
— 27	—	89	—	16.
— 28	—	48	—	10.
— 29	—	50	—	16.
— 30	—	44	—	8.
— 31	—	156	—	11.

Итого заболѣло 572, умерло 114, выздоровѣло 217, а осталось больныхъ къ 1 Августа 414 чел.; въ Уѣздѣ заболѣло 22, выздоровѣло 18, осталось больныхъ 5 чел.

Въ Г. Трокахъ съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 7, выздоровѣло 3, умерло 5 чел.; а въ Уѣздѣ заболѣло 13, выздоровѣло 3, осталось больныхъ 10 чел.

Въ Г. Ошмянѣ съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 75, выздоровѣло 30, умерло 22, осталось больныхъ 32 чел.; въ Уѣздѣ заболѣло 41, выздоровѣло 15, умерло 10, осталось больныхъ 24 чел.

Въ Г. Вилейкѣ съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 31, выздоровѣло 31, умерло 4, осталось больныхъ 13 чел.; въ Уѣздѣ заболѣло 656, выздоровѣло 389, умерло 109, осталось больныхъ 298 чел.

Въ Г. Диснѣ съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 23, выздоровѣло 20, умерло 9, осталось больныхъ 9 чел.; въ Уѣздѣ вновь заболѣло 1,014, выздоровѣло 694, умерло 339, осталось больныхъ 323 чел.

Въ Г. Свенцянахъ съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 98, выздоровѣло 43, умерло 18, осталось больныхъ 47 чел.; въ Уѣздѣ заболѣло 185, выздоровѣло 135, умерло 71, осталось больныхъ 72 чел.

Въ Г. Лидѣ, съ 24 Іюля по 1-е Августа, заболѣло 5, выздоровѣло 2, осталось больныхъ 5 чел.; въ Уѣздѣ заболѣло 11, выздоровѣло 9, умерло 4, осталось больныхъ 2 чел.

Итого съ 24 Іюля по 1-е Августа: къ 24 числу Іюля состояло больныхъ 845, вновь заболѣло 2,753, выздоровѣло 1,609, умерло 705, осталось больныхъ 1,284 чел.

spełnionéni mocą Ducha Przenajświętszego, można cokolwiek siłom ludzkim przypisać: tedy imie zmarłego, jako prawdziwego zwolennika i obrońcy, nie ulegnie niepamięci. Dobry sługa Prawosławnego Kościoła, zbliżając się ku kresowi swojego bytu ziemskiego, i czując upadek sił swoich, z rzewną pobożnością gotował się do spotkania Anioła śmierci. Przy zupełnéj przytomności umysłu i zdrowéj pamięci, które go do ostatnich chwil nie opuszczały, otrzymał namaszczenie Świętych Tajemnic Wiary do życia wiecznego. Jakże czuły i nauczający był widok, kiedy osiwiały starzec, otoczony gronem Kapłanów i *mniejszych braci*, których umyślnie prosił wezwać dla znajdowania się przy ostatniém pomazaniu, z gorącą wiarą ze łzami wznosił modły ku Panu życia i śmierci. Oby Wszechmocny Pan obdarzył pokojem dobrego pracownika w przybytku sprawiedliwych!

Zasługi zmarłego wielokrotnie nagradzane były łaskami Monarchy. Prócz Orderów św. Włodzimierza 3-éj klassy i św. Anny 2-éj klassy, Cesarską Koroną ozdobionego, nagradzany też był trzykrotnie, jako Sługa Kościoła, złotemi krzyżami, z których dwa ozdobione kosztownemi brylantami, i nadto posiadał mitrę.

---

2. Zarząd Białoruskiego Naukowego Okręgu poczytuje za obowiązek podać do powszechnéj wiadomości, iż ponieważ zjawiona w m. Wilnie choroba epidemiczna cholera, nie zupełnie jeszcze ustała, przeto termin tegorocznéj wakacyi przedłuża się jeszcze na czas dalszy, tak, iż przyjmowanie uczących się do wszystkich w ogólności istniejących w m. Wilnie rządowych zakładów naukowych, rozpocznie się dopiéro d. 1-go przyszłego Września.

Dalszy ciąg wiadomości o postępie cholery w Gubernii Wileńskiéj.

W mieście Wilnie do dnia 24-go Lipca zostawało chorych na cholerę 203 osób, od 24-go zaś Lipca do 1-go Sierpnia, postęp epidemii był następujący:

Lipca 24	zachorowało	61	umarło	18.
— 25	—	110	—	21.
— 26	—	114	—	14.
— 27	—	89	—	16.
— 28	—	48	—	10.
— 29	—	50	—	16.
— 30	—	44	—	8.
— 31	—	156	—	11.

W ogóle zachorowało 572, umarło 114, wyzdrowiało 217, i pozostało chorych do 1-go Sierpnia 414 osób; w powiecie zachorowało 22, wyzdrowiało 18 i pozostało chorych 5 osób.

W mieście Trokach od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 7, wyzdrowiały 3, umarło 5 osób; w powiecie zaś zachorowało 13, wyzdrowiało 3, pozostało chorych 10 osób.

W mieście Oszmianie, od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 75, wyzdrowiało 30, umarło 22, pozostało chorych 32 osób; w powiecie zachorowało 41, wyzdrowiało 15, umarło 10, pozostało chorych 24 osób.

W mieście Wilejce, od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 31, wyzdrowiało 31, umarło 4, pozostało chorych 13 osób; w powiecie zachorowało 656, wyzdrowiało 389, umarło 109, pozostało chorych 298 osób.

W mieście Dziśnie, od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 23, wyzdrowiało 20, umarły 9, pozostało chorych 9 osób; w powiecie zachorowało 1,014, wyzdrowiało 694, umarło 339, pozostało chorych 323 osób.

W mieście Święcianach, od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 98, wyzdrowiało 43, umarło 18, pozostało chorych 47 osób; w powiecie zachorowało 185, wyzdrowiało 135, umarło 71, pozostało chorych 72 osób.

W mieście Lidzie, od 24 Lipca do 1 Sierpnia, zachorowało 5, wyzdrowiało 2, pozostało chorych 5 osób; w powiecie zachorowało 11, wyzdrowiało 9, umarło 4, pozostało chorych 2 osoby.

Razem od 24-go Lipca do 1-go Sierpnia: przed 24 m Lipca zostawało chorych 845; następnie zachorowało 2,753, wyzdrowiało 1,609, umarło 705, pozostało chorych 1,284 osób.

А всего съ появленія эпидеміи по 1-е Августа, заболѣло 6,425, выздоровѣло 3,697, умерло 1,444, осталось больныхъ 1,284 чел.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 31 Іюля.

Германскій военный министръ объявилъ въ письмѣ, писанномъ имъ въ Берлинъ, что если Прусскія войска не пожелаютъ воздать эрцгерцогу Регенту Германіи гомагіальную честь, въ знакъ признанія его власти, онъ вынужденъ будетъ подать въ отставку. Между тѣмъ Прусскій военный министръ, приказомъ 29 числа, объявилъ по арміи, что назначенное на 6-е Августа военное торжество не будетъ имѣть мѣста.

— Въ разныхъ здѣшнихъ казармахъ, войска 9-го и 24-го пѣхотныхъ полковъ, третьяго дня подняли прусскія знамена вмѣсто германскихъ. Это была, будто бы, демонстрація въ честь Прусскаго принца, котораго ожидали здѣсь. Но принцъ не прибылъ, а предъ дворцомъ его собрались толпы народа и оттуда двинулись къ зданіямъ артиллерійскаго и инженернаго училищъ, которыми также подняты были прусскія знамена. Національная гвардія возстановила порядокъ. Вчера вечеромъ возобновились такіе же безпорядки. Сегодня, по повелѣнію военнаго министра, прусскія знамена сняты были съ казармъ и вмѣсто ихъ снова развѣваютъ германскія.

1 Августа.

Члены сейма, приглашенные третьяго дня къ королевскому столу, отправились по желѣзной дорогѣ въ Потсдамъ, гдѣ принимаемы были августѣйшимъ хозяиномъ. Въ 10 часовъ вечера, они возвратились въ столицу.

Австрія.

Вѣна, 1 Августа.

Эрцгерцогъ Іоаннъ, издалъ прощальное воззваніе къ жителямъ Вѣны, въ коемъ изъясняетъ имъ, что призванный на мѣсто верховнаго правителя государства, онъ долженъ посвятить себя возложеннымъ на него обязанностямъ, но что сердце его всегда останется преисполнено любовію къ Австріи и желаніемъ содѣйствовать благу своихъ соотечественниковъ.

— На засѣданіи сейма, 29 с м., военный министръ сообщилъ членамъ, что 24 и 25 числъ главныя силы Короля Карла Альберта разбиты подъ Кустоццою, и что Сардинскія войска отступили въ Гоито. Сеймъ принялъ это извѣстіе съ изъявленіемъ живѣйшей радости. За симъ министръ внутреннихъ дѣлъ, г-нъ Доблъгофъ, обратилъ вниманіе сейма, на отсутствіе Императора, и предлагалъ, чтобы сеймъ просилъ Государя прибыть въ Вѣну. Предложеніе министра принято съ восторгомъ и сегодня избрана депутація, которая поднесетъ Государю адресъ, съ просьбою о возвращеніи въ столицу.

— 28-го м. м., въ 9 часовъ вечера, происходила здѣсь большая процесія съ факелами, въ честь Бана Іеллашича, какой здѣсь никогда не видали. Къ шествію присоединился почти весь здѣшній гарнизонъ, а въ томъ числѣ много генераловъ и другихъ офицеровъ. Передъ квартирою Бана оркестры музыки играли славянскія, сербскія и кроатскія пѣсни, и по желанію Іеллашича пропѣли также германскую пѣснь. Пребывающіе здѣсь Венгерцы и многіе академики хотѣли воспрепятствовать этой демонстраціи, направленной противъ Венгровъ, и произвести съ своей стороны суматоху *(charivari)*. Для прекращенія происшедшаго оттого волненія, вынуждены были употребить національную гвардію, которая возстановила порядокъ.

— Находящіеся здѣсь Кроатско-Словянскіе депутаты, издали прокламацію къ австрійскимъ народамъ, въ которой изъяснивъ свои жалобы на Маджаровъ, заключаютъ наконецъ, что они безпристрастному суду исторіи предоставляютъ рѣшить, справедливо-ли сопротивленіе, оказываемое ими венгерскимъ министрамъ, и не должны-ли Кроаты и Славяне, наравнѣ съ Венграми, пользоваться свободою, дарованною имъ Императоромъ.

— Тирольскій губернаторъ, графъ Брандисъ, имѣетъ быть удаленъ отъ должности; министры ожидаютъ

W ogóle zaś od zjawienia się cholery do 1 Sierpnia, zachorowało 6.425, wyzdrowiało 3,697, umarło 1,441, pozostało chorych 1,284 osób.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy

Berlin, 31 lipca.

Niemiecki Minister wojny, Peucker, oświadczył w liście pisanym do Berlina, że jeżeli wojska Prusskie nie zechcą złożyć Arcy-Xięciu Rejentowi Niemiec, homagialnego hołdu, na znak uznania jego władzy, zmuszony będzie podać się do dymissyi. Tymczasem Minister wojny Prusski, przez rozkaz dzienny z d. 29, zapowiedział wojsku, że oznaczona na dzień 6 sierpnia uroczystość wojskowa nie będzie miała miejsca.

— W różnych koszarach tutejszych, wojsko 9-go i 24-go półku piechoty powywieszało onegdaj rano chorągwie Prusskie zamiast Niemieckich. Miała to być demonstracya na cześć Xięcia Prusskiego, który tu miał przybyć. Xiążę atoli nie przybył, przed pałacem zaś jego zgromadziły się massy ludu i ztamtąd ruszyły do szkoły artylleryi i inżynieryi, które także wywiesiły chorągwie Prusskie. Gwardya narodowa przywróciła porządek. Wczoraj wieczorem ponowiły się też same sceny. Dzisiaj, z rozkazu Ministra wojny, chorągwie Prusskie z koszarów zostały zdjęte i znowu przez Niemieckie zastąpione.

Dnia 1 sierpnia.

Członkowie Sejmu, zaproszeni przez Monarchę udali się onegdaj drogą żelazną do Potsdamu, gdzie zwiedziwszy ogrody przyjmowani byli przez N. Gospodarza, Królowę i Xiążąt krwi w sali tronowéj nowego pałacu; poczém o godzinie 10-éj wrócili do Berlina.

Austrya.

Wiedeń, 1 sierpnia.

Arcy-Xiążę Jan wydał do mieszkańców Wiednia odezwę pożegnawczą, w któréj im donosi, że, powołany na Rejenta Państwa, musi się poświęcić włożonym nań obowiązkom; zawsze jednak serce jego pałać będzie miłością ku Austryi i żądzą przyczynienia się, do dobra swoich spółziomków.

— Na posiedzeniu Sejmu w dniu 29 b. m., Minister wojny doniósł członkom, że główna siła Króla Karola Alberta, w dniach 24 i 25 b. m., pod Custozzą przemożoną została, jako też, że wojska Sardyńskie cofnęły się do Goito. Sejm przyjął tę wiadomość z oznakami najżywszéj radości. Następnie, Minister spraw wewnętrznych, P. Doblhoff, zwrócił baczność Sejmu na potrzebę powrotu Cesarza, i proponował, żeby tenże zaprosił od siebie Monarchę do przybycia do Wiednia. Projekt Ministra przyjęto z zapałem, i w dniu dzisiejszym wybrano deputacyą, mającą złożyć Cesarzowi adress, zapraszający go do powrótu do stolicy.

— Dnia 28 z. m. o godz. 9-éj wieczorem, wyprawiono tu na cześć Banusa Jełłaczycza processyą z pochodniami, największą, jaką tu dotychczas nie widziano. Do orszaku przyłączyła się prawie cała tutejsza załoga; pomiędzy nią bardzo wielu Jenerałów i innych oficerów. Przed mieszkaniem Banusa odegrała muzyka pieśni Sławiańskie, Kroackie, a na żądanie Jełłaczycza odśpiewano także pieśń Niemiecką. Bawiący tu Węgrzy i wielu akademików, chcieli zapobiedz téj demonstracyi, wymierzonéj przeciwko Węgrom, i wyprawić ze swojéj strony *harmider* (charivari). Dla poskromienia wynikłego ztąd zaburzenia, musiano wezwać gwardyi narodowéj, która przywróciła porządek.

— Obecni tu Kroacko-Sławiańscy Deputowani wydali odezwę do narodów Austryackich, w któréj przedstawiając swoje skargi przeciw Madziarom, dodają w końcu, że bezstronnemu sądowi historyi pozostawiają rozstrzygnięcie, czy opór, jaki stawiają Ministrom Węgierskim, nie jest dostatecznie usprawiedliwiony tak z zasad historyi, jak i narodowości; i czy Kroatom i Sławianom nie należą się równe prawa jak Węgrom, do używania swobód, przez Cesarza im zapewnionych.

— Hrabia Brandis, Gubernator Tyrolu, ma być z urzędu złożony; Ministerstwo czeka tylko z tém postanowie-

только выѣзда Императора изъ Инспрука, чтобы сдѣлать сіе распоряженіе. Преемникомъ Брандиса имѣетъ быть графъ Хоринскій.

— 22-го числа была здѣсь совершена, на площади между дворцовыми и шотландскими воротами, паннихида за упокой жертвъ, падшихъ 14-го Марта. На торжествѣ семъ находились: національная гвардія, министры, сеймовые представители и многочисленныя толпы народа.

— Такъ какъ начальникъ здѣшней національной гвардіи не хотѣлъ согласиться на совершеніе панниxиды за упокой жертвъ падшихъ въ Мартѣ, то онъ вынужденъ былъ подать въ отставку; временнымъ преемникомъ ему назначенъ адъютантъ національной гвардіи Штреффлеръ.

— Военный министръ г-нъ Латуръ сообщилъ публикѣ, что Императоръ, получивъ извѣстіе о побѣдахъ своихъ войскъ подъ Соммакампанья и Кустоцца, пожаловалъ фельдмаршалу Радецкому орденъ Маріи-Терезіи большаго креста.

— Фельдмаршалъ Радецкій сообщаетъ въ донесеніи своемъ о битвѣ, происходившей 25 числа при Костоццѣ, что армія его при 28 градусахъ жара, во время коего многіе подвергались помѣшательству ума или апоплексическому удару, сражалась съ 10 часовъ утра до 7 по полудни. Такъ какъ битва была ожесточенная, то Радецкій лишился отъ 40 до 50 офицеровъ и отъ 560 до 600 нижнихъ чиновъ. Отступленіе Піемонтцевъ было столь внезапно, что частная казна Карла Алберта, заключающая 2 тысячи фр., а также столовый приборъ и экипажи попались въ руки Австрійцевъ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ, полученнымъ изъ Тріэста, Австрійцы овладѣли укрѣпленнымъ постомъ при Гоито, вмѣстѣ со всѣми находившимися тамъ орудіями, а также крѣпостію Пескіерою. Говорятъ даже, что второй сынъ Короля Алберта, принцъ Генуэскій, находится въ числѣ плѣнниковъ. Изъ Милана будто бы отправили въ Парижъ депутацію, съ просьбою о помощи.

— Число прибывшихъ донынѣ депутатовъ къ австрійскому сейму, состоитъ изъ 342 чел.

Венгрія. *Пестъ*, 26 *Іюля*.

По донесеніямъ генерала Бехтольда съ театра военныхъ дѣйствій, иллирійскіе инсургенты произвели 17-го числа вылазку изъ римскихъ окоповъ и напали на венгерскія войска при фольдварѣ. Не смотря на безпрерывный огонь, поддерживаемый ими въ продолженіе трехъ часовъ, изъ 3, 6-ти и 10 фунтовыхъ орудій, они венгерскими гусарами и пѣхотою, послѣ сильнаго сопротивленія были отражены и отступили въ недоступные свои окопы, находящіеся среди непроходимыхъ болотъ.

— Непріятельская сила въ римскихъ окопахъ состоитъ изъ 20,000 чел. пѣхоты и 3,000 чел. конницы; въ числѣ послѣдней находится 2,000 уланъ, доставленныхъ карловицкимъ митрополитомъ; сверхъ сего непріятель имѣетъ до 100 орудій.

— При Бекечѣ гусары нанесли Райцамъ ударъ; непріятель лишился 80 чел. убитыми и 26 взятыми въ плѣнъ.

— Въ нашемъ сеймѣ совѣщаются нынѣ по предмету эманципаціи Евреевъ.

30 *Іюля*.

Венгерскій сеймъ отправляетъ депутацію въ Инспрукъ, съ просьбою, чтобы Императоръ, согласно своему обѣщанію, прибылъ въ Буду.

— Сейчасъ получено извѣстіе съ курьеромъ изъ Шегедина, что Венгерскія войска на голову разбили Сербовъ, подъ урочищемъ, называемымъ: „Римскіе окопы,“ которые взяты приступомъ.

Вейскирхенъ, 17 *Іюля*.

Наконецъ городъ нашъ очищенъ отъ Сербовъ. Сегодня прибыли сюда изъ Вершеца 2 баталіона пѣхоты и 1 эскадронъ уланъ. Члены Сербскаго комитета: Іосифъ Недельковичъ, Поповичъ и проч., взяты подъ арестъ и отосланы въ Темесваръ, гдѣ преданы будутъ суду. Туда же отправили 29 членовъ инсургентскаго комитета въ Алибунарѣ. Изъ Дровицы отправили 2 роты войскъ, а отсюда отрядъ уланъ въ Старую-Молдаву, откуда предводители возстанія: Шуманка и Сима уже бѣжали. Иллирійско-банатская граница совершенно спокойна.

niem na wyjazd dworu Cesarskiego z Inspruku. Następcą Brandisa ma być Hr. Choryński.

— Dnia 22 lipca odbyło się tu na placu pomiędzy braną Zamkową a Szkocką, nabożeństwo żałobne za ofiary poległe w d. 14 marca. Gwardye narodowe, Ministrowie, Reprezentanci Sejmowi i liczne massy ludu znajdowały się na téj uroczystości.

— Ponieważ dowódzca tutejszéj gwardyi narodowéj nie chciał się zgodzić na odbycie nabożeństwa żałobnego za ofiary w Marcu poległe, zmuszony był przeto podać się do dymissyi; tymczasowym następcą jego jest Jenerał-Adjutant gwardyi narodowéj, Streffler.

— Minister wojny Hr. Latour doniósł publiczności, że Cesarz otrzymawszy wiadomość o zwycięztwach wojsk swoich pod Sommacampagna i Custozza, raczył ozdobić ich dowódzcę, Feldmarszałka Radeckiego, wielkim krzyżem orderu wojskowego Maryi Teressy.

— Feldmarszałek Radecki donosi w raporcie swoim o bitwie stoczonéj d. 25 pod Custozza, że armia jego wśród 28-stopniowego upału, w czasie którego wielu ludzi dostawało obłąkania lub apoplexyi, walczyła od godz. 10 z rana do godz. 7 wieczorem. Przy zaciętości bitwy utracił Radecki 40 do 50 oficerów i 560 do 600 ludzi. Odwrót Piemontczyków tak był nagły, że prywatna kassa Króla Alberta, zawierająca 2 tysiące fr., oraz jego serwis stołowy i kompletne ekwipaże dostały się w ręce Austryaków.

— Według ostatnich wiadomości, otrzymanych przez Tryest, szańce pod Goito, wraz ze wszystkiemi działami, jako też twierdza Peschiera, zostały przez Austryaków zdobyte. Głoszą nawet, że drugi syn Króla Alberta, Xiąże Genui, znajduje się w liczbie jeńców. Z Medyolanu wysłać miano deputacyą do Paryża, z prośbą o pomoc Francyi.

— Liczba przybyłych dotąd Deputowanych na Sejm Austryacki, wynosi 342.

Węgry. *Pest*, 26 *lipca*.

Według raportu Jen. Bechtold z widowni wojny, powstańcy Illiryjscy zrobili d. 17 wycieczkę z szańców Rzymskich, i uderzyli na wojska Węgierskie pod Foldwar. Pomimo utrzymywanego przez 3 godziny ognia z 3, 6 i 10 funtowych armat, zostali przez huzarów Węgierskich i piechotę, po zaciętym oporze, odparci i cofnęli się do niedostępnych swoich szańców, wśród bagien położonych.

— Siła nieprzyjacielska w szańcach Rzymskich składa się z 20,000 piechoty i 3,000 jazdy, pomiędzy ostatnią jest 2,000 ułanów dostawionych przez Metropolitę Karłowickiego; prócz tego ma nieprzyjaciel około 100 armat.

— Pod Bekecz zadali huzary Rajcom klęskę. Nieprzyjaciel utracił tu 80 zabitych i 26 jeńców.

— Sejm nasz naradza się teraz nad projektem emancypacyi Żydów.

Dnia 30 lipca.

Sejm Węgierski wysyła deputacyę do Inspruku, z prośbą, aby Cesarz, stosownie do swego przyrzeczenia, przybył do Budy.

— Goniec przywiózł w téj chwili wiadomość z Szegedinu, że Węgierskie wojska pokonały na głowę Serbów, przy „Rzymskich szańcach“ które zostały szturmem zdobyte.

Weiskirchen, 17 *lipca*.

Nareszcie miasto tutejsze uwolnione zostało od Serbów. Dziś przybyły tu z Werschetz 2 bataliony piechoty i 1 szwadron ułanów. Członkowie Komitetu Serbskiego: Józef Nedelkowicz, Popowicz i t. d., zostali uwięzieni i odesłani do Temeswaru, gdzie będą stawieni przed sądem. Tamże odesłano 29 członków Komitetu powstańców w Alibunari. Z Drawicy wysłano 2 kompanie piechoty, a ztąd oddział ułanów do Staréj Mołdawy, zkąd przywódzcy powstania: Szumanka i Sima, już uciekli. Granica Illiryjsko-Banacka jest już teraz zupełnie spokojną.

— Пограничные взбунтовавшіеся солдаты овладѣли въ укрѣпленіи Бакса, 6-ю находившимися тамъ пушками и подъ начальствомъ Мовича выступили противъ Вуковара.

Франція.

Парижъ, 29 *Іюля.*

Во вчерашнемъ засѣданіи національнаго собранія, послѣ трехъ-дневныхъ преній, предложенный правительствомъ проектъ закона о клубахъ и тайныхъ обществахъ, принятъ былъ большинствомъ 629 голосовъ противъ 103.— Главныя правила сего закона слѣдующія: клубы и всякаго рода собранія могутъ быть открываемы не иначе, какъ съ вѣдома полиціи. Малолѣтніе и женщины не могутъ участвовать въ нихъ. Государственные чиновники, назначенные правительствомъ, имѣютъ свободный входъ въ засѣданія. Никакой проектъ, противный закону, порядку или нравственности, не можетъ быть предметомъ преній. Всякія сношенія клубовъ между собою воспрещены, а также не дозволено употреблять никакихъ знаковъ внутри и внѣ. Каждый прибывающій на засѣданіе съ тайнымъ или окрытымъ оружіемъ, подвергается 3—6-ти-мѣсячному заключенію и лишенію правъ гражданства на 3 до 10 лѣтъ. Преступленія противъ сего узаконенія наказываются денежнымъ взысканіемъ отъ 100 до 500 фр. и лишеніемъ гражданскихъ правъ отъ 1 до 3 лѣтъ. Участіе въ воспрещенномъ или закрытомъ правительствомъ клубѣ, наказывается заключеніемъ отъ 6 до 12 мѣсяцевъ и лишеніемъ гражданскихъ правъ отъ 5 до 10 лѣтъ. Всѣ тайныя общества воспрещены. Члены оныхъ подвергаются денежному взысканію, заключенію отъ 6 мѣсяцевъ до 2 лѣтъ и лишенію гражданскихъ правъ отъ 5 до 10 лѣтъ. Всѣ дѣла, возникающія по настоящему узаконенію, поступаютъ въ обыкновенные уголовные суды.

— По поводу утвержденія сего закона, въ письмѣ изъ Парижа, напечатанномъ въ берлинской Газетѣ, пишутъ: ,,Знавшій Парижъ до Февральской революціи, еслибы посѣтилъ его нынѣ, то не могъ бы дать себѣ отчета въ внезапной перемѣнѣ понятія жителей относительно политической свободы. До того ничто не могло удовлетворить ихъ; все казалось имъ недостаточнымъ. Нынѣ повсюду услышалъ бы желанія, чтобы всѣ клубы были распущены, свобода печатанія ограничена и продолжено осадное положеніе. Прежде желали возможно большей свободы, нынѣ желаютъ только возможно надежной поруки общаго порядка и личной безопасности.“

— Законодательная коммиссія выслушала коммиссаровъ отдѣленій. Изъ 15 отдѣленій, одно только подало мнѣніе въ пользу двухъ палатъ, а 14 въ пользу одной. Коммиссары отдѣленій окончатъ свои занятія къ 1-му Августа, а 6-го докладчикъ коммиссіи г-нъ Мара прочтетъ собранію проектъ устава.

— Коммиссія національнаго собранія разсматривающая проектъ закона о залогѣ журналовъ, подала мнѣніе въ пользу проекта министровъ, большинствомъ 8 голосовъ противъ 6.

— Вчера было открытіе желѣзной дороги изъ Руэна въ Діепъ.

— Пріемъ въ національную гвардію начался снова. Число охотниковъ такъ велико, что принимаютъ только людей здоровыхъ и сильныхъ.

— Губернаторъ Французской Гвіаны сообщаетъ, что въ Маѣ мѣсяцѣ открытъ тамъ заговоръ, цѣлію коего было низверженіе правительства колоніи. Заговоръ этотъ легко уничтоженъ, и какъ колонія, такъ и негры не нарушили спокойствія.

1 *Августа.*

Засѣданіе національнаго собранія 29, 31 и 1 *Августа.* 29-го Іюля, президентъ Сенаръ, объявилъ собранію, что начальникъ подвижной національной гвардіи, генералъ Дамемъ, скончался отъ полученныхъ во время послѣдняго возстанія ранъ. Собраніе, изъявивъ сожалѣніе по случаю этой потери, назначило депутацію изъ 50 членовъ, которая должна находиться на его похоронахъ. Потомъ собраніе утвердило проектъ постановленія о возвращеніи страховымъ обществамъ суммъ, взятыхъ на основаніи постановленія временнаго правленія отъ 20 Марта. Вчера, вниманіе представителей и публики преимущественно обращено

— Pograniczni zbuntowani żołnierze opanowali w warowném miejscu Baksa, 6 dział tamże stojących, i pod dowództwem Mowicza ruszyli z niemi na Vukowar.

Francya.

Paryż, 29 *lipca.*

Na wczorajszém posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego, po trzydniowych rozprawach, wniesiony przez Rząd projekt do prawa o klubach i towarzystwach tajnych, został przyjęty większością głosów 629 przeciw 100. Główne przepisy tego prawa są następujące: Kluby i wszelkie Zgromadzenia mogą tylko być otwierane za wiedzą policyi. Posiedzenia ich muszą być zawsze publiczne. Małoletni i kobiety nie mogą w nich mieć udziału. Urzędnicy policyjni, mianowani przez Rząd, mają zawsze wolny wstęp na posiedzenia. Żaden wniosek przeciwiący się prawu, porządkowi lub dobrym obyczajom nie może być przedmiotem rozpraw. Wszelkie związki i stosunki klubów z klubami są zakazane; jako też wszelkie godła i znaki zewnętrzne. Każdy przybywający na posiedzenia klubu z bronią tajną lub ukrytą, ulega karze więzienia od 3 do 6 miesięcy i utracie praw obywatelstwa na 3 do 10 lat. Wykroczenia przeciw niniejszemu prawu pociągają za sobą karę pieniężną od 100 do 500 fr., i zawieszenie praw obywatelstwa od roku do 3 lat. Należenie do klubu zakazanego lub zamkniętego przez Rząd, karze się więzieniem od 6 do 12 miesięcy i utratą praw obywatelstwa od 5 do 10 lat. Wszelkie towarzystwa tajne są zakazane. Członkowie ich ulegać mają karze pieniężnéj, oraz więzieniu od pół roku do 2 lat, i utracie praw obywatelstwa przez 5 do 10 lat. Wszelkie processa z rzeczy niniejszego prawa należeć mają do zwykłych Sądów Kryminalnych.

— Z powodu przyjęcia tego prawa, korrespondent *Gazety Berlińskiéj* pisze z Paryża: ,,Znający Paryż przed rewolucyą lutową, któryby go teraz odwiedził, nie umiałby sobie zdać sprawy z nagłéj odmiany wyobrażeń mieszkańców we względzie swobód politycznych. Przedtém, nic ich nie mogło zaspokoić; wszystko im zdawało się za mało. Teraz nie usłyszałby nic innego prócz życzeń, aby wszystkie kluby rozwiązać, wolność druku określić i stan oblężenia przedłużyć. Przedtém chciano tylko co najwięcéj wolności, teraz chcą tylko co najwięcéj rękojmi publicznego porządku i osobistego bezpieczeństwa.“

— Kommissya ustawodawcza wysłuchała wniosków wszystkich Kommissarzy biur. Z pomiędzy 15 oddziałów, jeden tylko oświadczył się za systemem dwóch Izb, 14-cie zaś za jedną Izbą. Kommissarze biur ukończą swe prace do 1-go sierpnia, a 6-go sprawodawca Kommissyi ustawodawczéj, P. Marast, odczyta powtórnie Zgromadzeniu projekt ustawy.

— Kommissya Zgromadzenia Narodowego, roztrząsająca projekt do prawa o kaucyi dzienników, oświadczyła się za projektem Ministrów, większością 8 głosów, przeciw 6.

— Droga żelazna z Rouen do Dieppe otworzoną została w dniu wczorajszym.

— Zaciągi do ruchoméj gwardyi narodowéj rozpoczęto znowu. Liczba ochotników jest tak wielka, że tylko zdrowych i silnych ludzi przyjmują.

— Gubernator Gujany francuzkiéj donosi, że tamże w maju odkryto sprzysiężenie na obalenie rządu téj osady, które jednak zdołano łacnie zniweczyć, bo i sama osada i niewolnicy pozostali w zupełnéj spokojności.

Dnia 1 *sierpnia.*

Obrady Zgromadzenia Narodowego, w dniach 29, 31 *lipca i* 1 *sierpnia.* Dnia 29, Minister spraw wewnętrznych, P. Sénard, doniósł Reprezentantom, że dowódzca ruchoméj gwardyi narodowéj, Jenerał Damesme, umarł z ran, odniesionych podczas ostatniego powstania. Zgromadzenie wynurzyło swój żal z powodu téj straty i wyznaczyło deputacyą, złożoną z 50 członków, dla znajdowania się na pogrzebie. Następnie przyjęto projekt zwrotu kassom ubezpieczeń wziętych z nich pieniędzy, za dekretem 20 marca przez Rząd tymczasowy wydanym. Wczoraj, cała baczność Reprezentantów i licznych słuchaczy zwrócona była na interpellacyą Ministrów przez P. Manguin,

было на вопросы, предлагаемые г-мъ Могеномъ министрамъ, которыхъ упрекалъ онъ въ двуличной политикѣ, утверждая, что они навлекутъ на Францію вражду сосѣдей. Собраніе перешло къ очередному занятію дѣлами. Послѣ того говорилъ Г. Прудонъ, касательно проекта, разсмотрѣннаго и отринутаго въ предшедшія засѣданія. Рѣчь его, исполненная прекрасныхъ сужденій, съ угрозами даже національному собранію, нѣсколько разъ была прерываема и встрѣчаема негодованіемъ; собраніе положило оставить ее безъ уваженія и при слѣдующихъ выраженіяхъ, приступить къ очереднымъ занятіямъ: „Принимая въ соображеніе, что предложеніе гражданина Прудона есть ненавистное нападеніе на общественную нравственность, на право собственности и на основанія общественнаго порядка, а равно, что заключаетъ въ себѣ мнѣнія, возбуждающія самыя вредныя страсти, также во вниманіе, что подавшій предложеніе клевещетъ на Февральскую революцію, потому что дѣлаетъ ее соучастницею въ мнѣніяхъ, имъ изложенныхъ, національное собраніе переходитъ къ очереднымъ занятіямъ.“ Сегодня, Г. Крепель де ла Тушъ спросилъ министровъ, для чего правительство пріостановило изданіе журналовъ и за что издатель журнала *Presse* былъ, въ теченія одиннацати дней, арестованъ. Министръ юстиціи отвѣчалъ на это, что кабинетъ призналъ необходимымъ сохранить силу представленныхъ собранію законовъ о печати, и предъ утвержденіемъ этихъ законовъ, а равно при отмѣнѣ осаднаго положенія, кабинетъ не можетъ принять другихъ мѣръ. Нѣсколько членовъ объявило свое мнѣніе, что осадное положеніе Парижа слышкомъ уже продолжительно. Въ слѣдствіе сего взошелъ на каѳедру генералъ Кавеньякъ, изъясняя что не проситъ о продолженіи ввѣренной ему власти, но о строгомъ изслѣдованіи, какъ онъ употребилъ ее для общаго блага. Громкія рукоплесканія прервали слова его, послѣ чего генералъ этотъ предложилъ приступить къ очереднымъ занятіямъ, что принято значительнымъ большинствомъ.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ, по полученіи свѣдѣнія, что многіе работники бывшихъ національныхъ мастерскихъ намѣрены прибыть въ Парижъ, предписалъ префектамъ не пропускать ихъ.

2 Августа.

Кавалеръ Пайва Перейра, представилъ министру иностранныхъ дѣлъ вѣрительныя грамоты, по званію чрезвычайнаго посланника Королевы Португальской, при французской республикѣ.

— Сегодня разнеслись слухи, что г-нъ Прудонъ, подалъ національному собранію прошеніе объ увольненіи. Утренніе журналы помѣстили въ сегодняшнихъ прибавленіяхъ его портретъ.

Англія.

Лондонъ 28 Іюля.

Вчера разнеслись было здѣсь слухи о вспыхнувшихъ мятежахъ въ Ирландіи, которыя однако оказались неосновательными, ибо вчера министръ Лансдоунъ объявилъ въ верхней палатѣ, что лордъ-намѣстникъ, въ присланныхъ къ министрамъ депешахъ, вовсе о томъ не упоминаетъ. То же самое сказалъ въ нижней палатѣ сэръ Георгъ Грей. Сегодня получено извѣстіе изъ Дублина, что лордъ-намѣстникъ, принявъ всѣ зависящія отъ него мѣры къ усмиренію мятежа, закрылъ всѣ клубы и приказалъ арестовать десять человѣкъ, а въ томъ числѣ извѣстнаго начальника Хартистовъ, Петрика Гиджинсъ. Вѣрныя и храбрыя войска ожидаютъ приказанія правительства, а флотъ адмирала Непира бросилъ якорь въ заливѣ при Ковѣ. Маркизъ Ватерфордъ намѣревается вооружить въ помощь правительству всѣхъ своихъ фермеровъ, съ которыми онъ всегда поступалъ великодушно. Изъ Вульвича отправлены въ Ирландію артиллерія и ракеты. Въ Коркѣ господствуетъ чрезвычайное волненіе умовъ.

— По сегодняшнимъ извѣстіямъ изъ Дублина, въ Ирландіи не было еще сраженія, и въ столицѣ, равно какъ въ южныхъ графствахъ господствуетъ совершенное спокойствіе. Хотя за поимку Обріена обѣщано 500 ф. ст., но онъ, какъ говорятъ, отправился съ 2,000 вооруженныхъ сообщниковъ въ Кильkенну или въ Уллингфордъ.

który im zarzucał trzymanie się fałszywéj i dwuznacznéj polityki i przepowiadał, że ściągną na Francyą oręż wszystkich jéj sąsiadów. Zgromadzenie przeszło do porządku dziennego. Następnie, zabrał głos P. Proudhon, w przedmiocie swego projektu, który na przedostatnich posiedzeniach był rozbierany i odrzucony. Mowa jego, pełna najzgubniejszych zasad, mieszcząca pogróżki nawet dla samego Zgromadzenia, kilkakrotnie przerywana szemraniem, wzbudziła powszechną odrazę. Zgromadzenie postanowiło odpowiedzieć na nię wymotywowaném przejściem do porządku dziennego, i to w następujących wyrazach: „Zważywszy, że wniosek obywatela Proudhon jest ohydnym zamachem na zasady moralności publicznéj, prawa własności i porządku społecznego, tudzież, że zawiera w sobie odezwę, podżegającą najszkodliwsze namiętności, jako też ze względu, że podawca rzuca potwarz na rewolucyą Lutową, czyniąc ją niejako wspólniczką zasad, jakie sam z mównicy rozwija — Zgromadzenie Narodowe przechodzi do porządku dziennego.“ — Dzisiaj, P. Crespel de la Touche zapytał Ministrów: dla czego rząd wstrzymał wydawanie wielu dzienników i przez 11-cie dni więził Redaktora *Presse?* Odrzekł mu na to Minister sprawiedliwości, P. Marie, że gabinet uznał za rzecz nieodzowną utrzymanie praw o druku, które zostały złożone Zgromadzeniu; przed uchwaleniem tych praw i zniesieniem stanu oblężenia nie może gabinet innych przedsięwziąć kroków. Kilku członków wynurzyło zdanie że stan oblężenia trwa za długo. W skutek tego wszedł na mównicę Jenerał Cavaignac, oświadczając, że nie prosi o przedłużenie powierzonéj mu władzy, ale o ścisły rozbiór, jak jéj użył dla dobra ogółu. Liczne oklaski przerwały jego słowa; poczém Jenerał pomieniony proponował przejście do porządku dziennego, co znaczną większością uchwalono.

— Minister spraw wewnętrznych dowiedziawszy się, że wielu robotników z dawniejszych warstatów narodowych zamierza wrócić do Paryża, polecił Prefektom, aby ich nie wypuszczali.

Dnia 2 sierpnia.

Kawaler Pereira złożył Ministrowi spraw zagranicznych uwierzytelniające go pismo, w charakterze nadzwyczajnego Posła Królowéj Portugalskiéj, przy Rzeczypospolitéj francuzkiéj.

— Dzisiaj rozeszła się pogłoska, że P. Proudhon złożył w kwesturze Zgromadzenia Narodowego prośbę o uwolnienie go od obowiązków. Dzienniki poranne w dzisiejszych dodatkach umieściły jego wizerunki.

Anglia

Londyn, 28 lipca.

Wczoraj rozeszły się tu były pogłoski o wybuchu powstania w Irlandyi, które atoli okazały się być fałszywemi, gdyż wczoraj Minister Lansdowne oświadczył w Izbie Wyższej, że depesze nadesłane Ministrom przez Lorda-namiestnika zupełnie o tém nie wzmiankują. Toż samo powiedział w Izbie Niższéj Sir Jerzy Grey. Dzisiaj piszą z Dublinu, że Lord-namiestnik przedsiębierze wszelkie środki do przytłumienia grożącego rokoszu; między innemi kazał zamknąć kluby i uwięzić dziesięć osób, a między niemi znanego dowódzcę Chartystów: Patryka Higgins. Wierne i odważne wojska gotowe są na rozkazy rządu, a flota Admirała Napier zarzuciła kotwicę w odnodze przy Cove. Margr. Waterford chce uzbroić na pomoc rządowi wszystkich swoich dzierżawców, z którymi zawsze obchodził się wspaniale. Z Woolwich posłano do Irlandyi artylleryą i rakiety. W Cork panuje wielkie wzburzenie umysłów.

— Według dzisiejszych wiadomości z Dublinu, nigdzie jeszcze w Irlandyi nie przyszło do otwartéj walki; owszem i w samej stolicy i w południowych Hrabstwach panuje zupełna spokojność. Lubo za przytrzymanie P. O'Brien przeznaczono 500 funt. szter., jednak tenże miał się udać, na czele 2,000 uzbrojonych, do Kilkenny lub Unlingford.

— Въ *Morning-Chronicle* сообщаютъ изъ достовѣрнаго источника, что лордъ Пальмерстонъ отправитъ во Франкфуртъ на Майнѣ, въ званіи специальнаго посланника, лорда Коулея, брата герцога Веллингтона, для посредничества по дѣламъ Даніи и Германіи

— Изъ Индіи получено извѣстіе, что въ Лагорѣ открытъ большой заговоръ противъ Англичанъ. Въ Мультанской области мятежъ прекращается. Английскія войска вступятъ туда не раньше Сентября или Октября мѣсяца.

— Англійскій консулъ въ Кантонѣ, разослалъ объявленіе къ англійскимъ купцамъ, чтобы они не платили Китайцамъ налога взимаемаго отъ бочекъ, потому что они нарушили заключенный въ Нанкинѣ трактатъ.

— Изъ Бостона, отъ 12 Іюля увѣдомляютъ, что тамъ обнародована ратификація трактата, заключеннаго съ Мексикою; причемъ президентъ потребовалъ отъ конгресса 20 000,000 долларовъ, назначенныхъ Мексикѣ въ вознагражденіе, и назначенія коммиссіи для разграниченія уступленныхъ Мексикою Соединеннымъ Штатамъ земель. Бывшій мексиканскій президенъ занялъ городъ Гуанахуато, и обнародовалъ манифестъ противъ нынѣшняго правительства, а настоящій президентъ Геррера, въ своемъ манифестѣ, приглашаетъ жителей къ защитѣ.

Нидерланды.

Въ *Journal de la Haye* сообщаютъ отъ 27 Іюля, что Лимбургскіе депутаты, бывшіе въ національномъ франкфуртскомъ собраніи, возвратились въ свою провинцію, и обнародовали слѣдующій циркуляръ: „Участь Лимбурга рѣшена. Народное собраніе объявило единогласно и безвозвратно, что Лимбургское герцогство составляетъ часть Германіи, и не можетъ уже быть признаваемо Нидерландскою областью. Вопросъ о ликвидаціи долга предоставленъ благусмотрѣнію собранія, и оно насъ непремѣнно защититъ отъ всякаго насильственнаго принужденія къ уплатѣ чуждаго долга. Депутаты почитаютъ своею обязанностью убѣдительнѣйше просить всѣхъ своихъ согражданъ сохранять спокойствіе и существующіе законы, доколѣ они не будутъ замѣнены новыми. Это долгъ каждаго гражданина.— Баронъ *Шерпенцилъ*. *А. Шенмакерсъ*.“— Въ *Journal de la Haye* прибавляютъ къ этому: „Точно ли такъ безвозвратно рѣшена участь Лимбурга, какъ объявляютъ Гг. депутаты? Не можемъ понять, какъ депутаты могли забыть, что кромѣ рѣшенія франкфуртскаго національнаго собранія, нужно еще другое, чтобъ окончательно опредѣлить судьбу Лимбургскаго герцогства.“ Потомъ ссылаются на *Journal de Limbourg*, гдѣ сказано, что ни Король, ни генеральные штаты Нидерландскіе, конечно, не уступятъ такъ легко одной изъ лучшихъ своихъ провинцій. Далѣе въ *Journal de la Haye* говорятъ: „Въ комитетѣ министровъ уже нѣсколько дней сряду разсматриваютъ Лимбургскій вопросъ. Въ послѣднемъ засѣданіи, временной министръ иностранныхъ дѣлъ, Г. *Лихтенфельдъ*, назначенъ былъ коммиссаромъ въ Лимбургъ, и въ тотъ же день отправился въ Мастрихтъ. Говорятъ, онъ уполномоченъ принять, вмѣстѣ съ военными и гражданскими чинами герцогства, мѣры, которыя будутъ необходимы въ теперешнемъ положеніи дѣлъ.“

— Въ Литтихскомъ журналѣ, пишутъ: „Мы сообщили нашимъ читателямъ постановленіе франкфуртскаго національнаго собранія, которымъ рѣшено отдѣленіе герцогства Лимбургскаго отъ Голландіи. Теперь узнали мы, что въ слѣдствіе сего рѣшенія городъ Мастрихтъ объявленъ состоящимъ въ осадномъ положеніи, и что валы его снабжаются пушками.“

(*С. П*)

— *Morning-Chronicle* donosi z dobrego źródła, że Lord Palmerston wyszle do Frankfurtu nad Menem, w charakterze specyalnego Posła, Lorda Cowley, brata Xięcia Wellingtona, w celu pośredniczenia w sprawie między Danią i Niemcami.

— Donoszą z Indyj, że w Lahorze odkryto wielkie sprzysiężenie się przeciw Anglikom. W Multanie bunt się nie rozkrzewia. Wojsko Angielskie, do téj prowincyi, ledwie we Wrześniu lub w Październiku, wkroczy.

— Konsul Angielski w Kantonie wydał okólnik do kupców swego narodu, w którym ich wzywa, aby nie składali Chińczykom poboru, zwanego „beczkowy“ a to z powodu, że traktat, zawarty w Nankinie, przez tychże dotrzymany nie został.

— Donoszą z Bostonu, pod d. 12 lipca, że Prezydent Stanów-Zjednoczonych ogłosił ratyfikacyą traktatu, zawartego z Mexykiem; żądał oraz od Kongressu 20,000 000 dolarów, jako wynagrodzenie Mexykowi, zawarowane rzeczonym traktatem, tudzież wybrania Kommissarzy, w celu odgraniczenia prowincyj, przez tęż Rzeczpospolitą Stanom-Zjednoczonym ustąpionych. Były Prezydent Mexyku opanował miasto Guanajuato, gdzie ogłosił manifest przeciw obecnym władzom; natomiast teraźniejszy Prezydent Herrera, w odpowiednim manifeście, zawezwał obywateli do obrony rządu.

Niderlandy.

W *Journal de la Haye* donoszą pod dniem 27 lipca, iż Limburgscy Deputowani do Frankfurtskiego Zgromadzenia Narodowego, powróciwszy obecnie do swéj prowincyi, ogłosili okólnik następujący: „Los Limburga jest rozstrzygnięty. Zgromadzenie Narodowe jednogłośnie i raz na zawsze oświadczyło, iż Xięstwo Limburgskie stanowi część Niemiec, i przeto nie może bydź uznawane za prowincyą Niderlandzką. Kwestya względem likwidacyi długu zostawiona została do uwagi tegoż Zgromadzenia, które zasłoni nas zapewne od zmuszenia przemocą do płacenia cudzego długu. Deputaci poczytują za swój obowiązek najusilniéj prosić wszystkich swoich współobywateli, ażeby się przykładali do utrzymania spokojności i praw istniejących, dopóki te przez nowe zastąpione nie zostaną. Jest to obowiązkiem każdego obywatela.— Baron *Scherpentzyl*. *A. Schenmackerst*.“— Udzieliwszy ten okólnik, *Journal de la Haye* dodaje: „Czyż w saméj rzeczy los Limburga rozstrzygnięty już jest raz na zawsze, jak to oświadczają PP. Deputowani? Nie pojmujemy, jak ci Deputowani mogli zapomnieć, iż prócz rozstrzygnienia Zgromadzenia Narodowego we Frankfurcie, potrzebne jest jeszcze inne, ażeby ostatecznie o losie Xięstwa Limburgskiego stanowić.“ Przytoczywszy następnie słowa z *Journal de Limbourg*, gdzie jest powiedziano, że ani Król, ani Jeneralne Stany Niderlandzkie, nie ustąpią zapewne tak łatwo jednéj z najlepszych swoich prowincyi: tenże dziennik donosi, iż „w Komitecie Ministrów już od kilku dni roztrząsają kwestyą Limburga. Na ostatniem posiedzeniu, tymczasowy Minister spraw zewnętrznych, P. *Lichtenfeld*, przeznaczony został do Limburga jako Kommissarz Rządowy, który tegoż dnia wyjechał do Maestrichtu. Powiadają, iż jest upoważniony do przedsięwzięcia, za porozumieniem się z wojskowemi i cywilnemi władzami Xięstwa, wszelkich środków, jakie przy teraźniejszym stanie rzeczy mogą się koniecznemi okazać.“

— Dziennik wychodzący w Leodium (*Lüttich*) pisze: „Donieśliśmy czytelnikom naszym o uchwale Frankfurtskiego Zgromadzenia Narodowego, względem oddzielenia Xięstwa Limburgskiego od Hollandyi. Teraz dowiadujemy się, że w skutek téj uchwały, miasto Maestricht ogłoszone zostało za będące w stanie oblężenia, i że wały jego uzbrojono działami.

(*P. P.*)

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Глюксберга—Печ. позвол. 6-го Августа 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.